

VDI primena: nuo naujų metų įsigalioja Darbo kodekso pakeitimai

Nuo 2023 m. sausio 1 d. šeimos turės daugiau galimybių derinti darbą, karjerą ir vaikų auginimą, mat įsigalios Darbo kodekso 112, 133 ir 134 straipsnių pakeitimai.

Sutrumpinta darbo laiko norma biudžetinių įstaigų darbuotojams

Nuo naujų metų bus suteikta teisė į sutrumpintą 32 valandų per savaitę darbo laiko normą biudžetinių įstaigų darbuotojams, t. y. valstybės ir savivaldybių įstaigų, kurios išlaikomos iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų, valstybės ir savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir Lietuvos banko darbuotojams, kurie augina vaikus iki 3 metų, už nedirbtą darbo laiko normos dalį paliekant nustatytą darbo užmokestį.

Tiesa, atkreiptinas dėmesys, kad ši sutrumpinta darbo laiko norma bus taikoma vienam iš tėvų (jėvių) arba globėjų jų pasirinkimu, kol vaikui sukaks 3 metai.

Darbo laiko trypinimas taikomas dirbantiems visą darbo laiko normą

Anot Darbo teisės skyriaus vedėjos levos Piličiauskaitės, biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo laiko trypinimas iki 32 val., t. y. 8 val. per savaitę, bus taikomas darbuotojams, dirbantiems visą darbo laiko normą, t. y. 40 val. per savaitę. Tuo atveju, jeigu darbuotojas toje pačioje darbovietėje dirba pagal pagrindinę darbo sutartį ir pagal susitarimą dėl papildomo darbo jungimo būdu ir jo darbo laiko trukmė per savaitę yra iki 60 val., Darbo teisės skyriaus vedėjos nuomone, darbuotojo darbo laikas turėtų būti trypinamas proporcingai jo bendrai savaitės darbo laiko normai. Pavyzdžiui, jeigu biudžetinės įstaigos darbuotojas, kuris augina vaiką (-ų) iki 3 metų, dirba 60 val. per savaitę, nuo 2023 m. sausio 1 d. jo darbo laikas bendrai turėtų būti sutrumpintas 12 val., t. y. iki 48 val. per savaitę, už nedirbtą darbo laiko normos dalį paliekant nustatytą darbo užmokestį.

Sutrumpinta 32 valandų per savaitę darbo laiko norma bus taikoma ir darbuotojams, kuriems ir šiuo metu nustatyta sutrumpinta darbo laiko norma (mokytojams, dėstytojams, sveikatos priežiūros specialistams ir kt.).

Kas žinotina dėl tėvystės atostogų

Darbuotojams po vaiko gimimo suteikiamos tėvystės atostogos galės būti skaidomos į dvi dalis, mat dabar jos suteikiamos visos iš karto, nepertraukiamos trukmės (DK 133 straipsnio pakeitimas). Bendra tėvystės atostogų trukmė nesikeis ir išliks ta pati – 30 kalendorinių dienų. Be to, kaip ir dabar, šiomis atostogomis tėčiai galės pasinaudoti bet kuriuo laikotarpiu nuo vaiko gimimo, kol jam sukaks vieni metai.

Kas žinotina dėl vaiko priežiūros atostogų

Randasi naujovė, susijusi su neperleidžiama vaiko priežiūros atostogų dalimi (DK 134 straipsnio pakeitimas). Kiekvienas iš tėvų (jėvių, globėjų), imdamas vaiko priežiūros atostogą, bet kuriuo metu, kol vaikui sukaks 18 arba 24 mėnesiai, pirmiausia turės teisę pasinaudoti 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalimi, kuri niekam negalės būti perleista. Tai reiškia, kad tiek

vaiko tėtis, tiek mama bent po 2 mėnesius turėtų prižiūrėti savo vaiką, o likusį laiką bus galima dalytis pagal šeimos poreikį.

Šią neperleidžiamą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį kiekvienas iš tėvų (tėvių, globėjų) galės imti visą iš karto arba dalimis, pakaitomis su kitu iš tėvų (tėvių, globėjų). Vaiko tėtis (tėvis, globėjas) savo neperleidžiama dalimi galės pasinaudoti bet kuriuo laikotarpiu, kol vaikui sukaks 18 arba 24 mėnesiai. Tai priklauso nuo pasirinktos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo alternatyvos, pavyzdžiui, jis tą galėtų padaryti 17 ir 18 mėnesiais arba 23 ir 24 mėnesiais. Atkreiptinas dėmesys, kad neperleidžiamos dalies abu tėvai (tėviai, globėjai) negalės imti tuo pačiu metu.

Kaip ir iki šiol, darbuotojai vaiko priežiūros atostogomis galės naudotis, kol vaikui sukaks 3 metai. Akcentuotina, kad anksčiau nurodyti 18 ir 24 mėnesiai, per kuriuos kiekvienas iš tėvų turės pasinaudoti neperleidžiama vaiko priežiūros atostogų dalimi, yra susiję ne su atostogų trukme, o su pasirinkta vaiko priežiūros išmokų mokėjimo alternatyva. Be to, kaip ir dabar, šias atostogas pagal šeimos poreikį bus galima imti visas iš karto, dalimis arba pakaitomis, grįžti į darbą joms nepasibaigus.

Kontaktams:

komunikacija@vdi.lt

mob. 8 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius
www.vdi.lt

Konsultuojame

El. paštu info@vdi.lt, raštu ir [VDI Facebook paskyroje](#)

Telefonu (8 5) 213 9772 (I–IV 9.00–15.00, V 9.00–14.00, pertrauka 12.00–13.00)

Žinote, kur dirbama nelegaliai? Praneškite [raštu](#) arba pasitikėjimo telefonu (8 5) 213 9750

Mobiliojoje programėlėje „Žinok teises“